

A Vígszínház Nonprofit Kft. 2013. évi üzleti jelentése

Szakmai feladatok

Vígszínház

Első nagyszínpadi bemutatónkat 2013. március 8-án tartottuk; Hanoch Levin: *Átutazók* című művét Eszenyi Enikő rendezte, kiváló szereposztásban. A szórakoztató, mégis döbbenetes hatású darabból gyönyörű egyszerűség, bölcsesség és emberség árad. Az előadás különös értéke Törőcsik Mari megrendítő erejű színészi jelenléte. Az előadás átütő sikert hozott, a harmincöt előadást összesen 33.912 néző látta.

A *Popfesztivál 40* című előadásunkat a szeptember 8-án megrendezett Magyar Dal Napján mutattuk be, szintén Eszenyi Enikő rendezésében. Az eredeti bemutató 40 éves jubileumának alkalmából létrehozott esten felcsendültek Presser Gábor és Adamis Anna dalai, és archív felvételekkel idézzük fel az egykori legendás előadás hangulatát. A Popfesztivál új feldolgozásában összemosódik múlt és jelen: mai fiatalok szemén keresztül elevenednek meg Déry Tibor írásának fontos jelenetei, szereplői és az altamonti fesztivál eseményei. A frenetikus sikert jól jelzi, hogy szeptember 8-ától december 31-éig bérleten kívül 24 előadást tartottunk 24.964 néző számára, 100 %-ot meghaladó látogatottság mellett.

Georg Büchner: *Danton halála* című művét október 25-étől játsszuk Alföldi Róbert rendezésében. A zseniális drámaíró 1835-ben írt remekműve megrázó erővel mutatja be a politikai küzdelem természetét és az igazság viszonylagosságát. Az előadást telt házzal játsszuk, a komor téma és mondanivaló ellenére.

A Klaus Mann regénye alapján készült *Mephisto* című drámát eredetileg a Nemzeti Színház mutatta be és tartotta műsoron 2013 júniusáig. Az előadás főszereplői közül 2013 nyarán többen is a Vígszínházhoz szerződtek, ezért kézenfekvő volt az előadás rekvizitjeinek megvásárlása a Nemzeti Színháztól. Stohl András kiváló alakításában egy gátlástalan karrierista felemelkedését és erkölcsi bukását láthatjuk, az 1930-as évek Németországában. A produkció vígszínházbéli változata, november 8-a óta látható.

Pesti Színház

Tennessee Williams: *A vágy villamosa* című színművet a Budapesti Kamaraszínház megszűnését követően vettük repertoárra. A legendás előadás új formában került a Pesti Színház színpadára, Tordy Géza rendezésében. A művet január 25-én játszottuk először, lényegében változatlan szereposztásban.

Az előző évad utolsó bemutatóját május 10-én tartottuk. Plautus: *A hetvenkedő katona* című komédiáját Szócs Artúr rendezte. A tehetséges fiatal rendező munkájában kiválóan érvényesül a szerző metsző humora, remek párbeszédei, korukat megelőző, szinte modern szemléletű és kegyetlenül pontos emberábrázolása. *A hetvenkedő katona* a kiválóan verselő kortárs költő, Térey János új, – a Vígszínház megrendelésére készült – bravúros fordításában került színpadra.

A *Sógornők*, Michel Tremblay komédiája, egyszerre mulatságos és végtelenül abszurd, miközben pontos képes fest arról, hogy a hirtelen jött szerencse miként változtatja meg egy lakóközösség mindennapjait. Egy nagyváros lakótelepén élő nők beszélgetnek, panaszkodnak egymásnak, miközben elfojtott indulatok szabadulnak fel és sorsok titkaira derül fény. Az évad kezdete előtt, augusztus 31-én bemutatott előadással igényesen szórakoztató művel gazdagodott a színház repertoárja. Hegedűs D. Géza rendező kiválóan vezette a kizárólag nőkből álló, rangos színész együttest.

Az *Álomkommandó*, Sütő András színházi környezetben játszódó drámája, az elmúlt évtizedek magyar irodalmának egyik legeredetibb, felelősségteli írása, amely egy nehéz történelmi helyzetben vall a színház szerepéről és művészi erejéről, hivatásról és erkölcéről. Őszinte tisztességgel beszél a hatalommal való szembenállás lehetőségeiről és esélyeiről. A Szász János szenvedélyes és megalkuvást nem ismerő rendezésében október 26-án bemutatott mű az évad egyik legrangosabb szakmai sikerét hozta a színháznak. Az előadást beválogatták a POSZT 2014. évi versenyprogramjába.

Egyéb szakmai események, rendezvények

A Vígszínházban márciusban fogadtuk a DOWN Világnap résztvevőit, áprilisban előadás keretében megünnepeltük a Költészet Napját. Szeptemberben megtartottuk a hagyományos VÍGNAPI rendezvényt és felolvasó színházi előadás keretében ünnepeltük a Magyar Dráma Napját. A Házi Színpadon október 24-én Makk Károly: *Szerelem* című filmjét vetítettük és közönségtalálkozót tartottunk Törőcsik Mari közreműködésével.

Tájelőadás keretében felléptünk a veszprémi Petőfi Színházban a *Sylvia* és a *Játszd újra, Sam!* című előadásokkal.

A kecskeméti Katona József Színházban előadtuk Camus: *A pestis* című művét. A POSZT-on, a Kodály Központban versenyprogramon kívül felléptünk a *Pesten születtem* című előadással. A POSZT versenyprogramján a *Jóembert keresünk* című előadásunk szerepelt. Az előadás a szakmai zsűritől elnyerte a legjobb előadás díját. Eszenyi Enikő, alakításáért a legjobb női főszereplő díjban részesült, a szakmai és a közönség zsűritől egyaránt.

A Kolozsvári Állami Magyar Színház és a Vígszínház 2013-ban évben is folytatta a cserejátékok évek óta tartó sorozatát.

Májusban, a Pesti Színházban, illetve a Vígszínház Házi Színpadán vendégül láttuk a kolozsvári *Leonida Gem Session* és a *Megöltem az anyámat* című előadásokat.

A szlovéniai Lendván, a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet meghívására a *Sylvia* című előadást játszottuk, igen nagy sikerrel.

A pozsonyi Astorka Színház szokásos októberi fesztiválján *A pestis* című előadással léptünk fel.

A 2013. évben is folytattuk VÍGEGYETEM sorozatunkat, amelynek keretében pedagógusok és más érdeklődő nézők számára, színházi szakértők közreműködésével lehetőséget teremtettünk a résztvevők színházi tudásának elmélyítésére, az előadások közös elemzésére és az alkotókkal folytatott eszmecsere.

Kiszélesztettük beavató színházi tevékenységünket, az új bemutatókhoz tanulmány értékű, írásos oktatási segédanyagot készítettünk a pedagógusok és diákok számára.

A 2013. évben a Vígszínház saját játszóhelyein összesen 556 előadást tartottunk, 338.291 látogató részvételével.

Bevételek

A belföldi értékesítés 819.816 e Ft-os összegéből 674.279 e forinttal részesült a székhelyi jegybevétel. A ruhatári szolgáltatás díja 29.228 e Ft, a reklámbevétel 50.317 e Ft, a tájelőadások bevétele 12.042 e Ft volt. Bérbeadásból 29.921 e Ft bevételünk származott.

Az egyéb bevételek 1,465.144 e Ft-os összegének fő tényezői az alapítótól származó 930.000 e Ft támogatás és a vállalkozásoktól kapott, a társasági adó terhére elszámolható 492.065 e Ft összegű adomány. További jelentős összeget - 16.433 e Ft – tesz ki a különféle alapítványoktól kapott támogatás. A számlavezető pénzügyintézetnél átmenetileg lekötött betétek kamata 10.621 e forintot jövedelmezett.

A 2013. évben jogszabályváltozás miatt a 2012. évben elért nettó jegybevétel alapján vehettük igénybe a TAO támogatást. A 2013. évi keret és annak felhasználása a következőképpen alakult.

A Vígszínház 2012. évi összes jegybevétele	615 081 261 Ft
Befogadható TAO (jegybevétel 80%-a)	492 065 008 Ft
A színház által befogadott, társasági adó terhére adott támogatás	492 065 000 Ft
Befogadott / befogadható TAO támogatás	100 %

Az összes támogatást tizennyolc különböző gazdasági társaság folyósította.

A 2014. évben, a 2013-ban realizált nettó jegybevétel alapján befogadható támogatás mértéke az alábbiak szerint alakul.

A Vígszínház 2013. évi összes jegybevétele	679 736 844 Ft
Befogadható TAO (jegybevétel 80%-a)	543 789 475 Ft

Ráfordítások

A személyi jellegű ráfordítások összege az összes ráfordítások végösszegének közel 50 %-át teszik ki. A Vígszínház társulatának tagjait munkaviszonyban foglalkoztatjuk, mert fontosnak tartjuk, hogy a munkaviszonyból kieső, vagy nyugdíjba vonuló kollégáink ne maradjanak társadalombiztosítási ellátás nélkül.

A társulat rendkívül feszített tempóban dolgozik a működést biztosító bevételek megszerzése érdekében, ezért igen magas arányú a személyi költségeken belül a túlmunkadíj. A bérek alacsonyabbak a társintézmények átlagánál, általános béremelés 2010. óta nem történt. Dolgozóink színházi leterheltségük miatt jövedelmük kiegészítésére nem vállalhatnak házon kívül munkát, így a bérfezültségek évről évre nőnek.

Az anyagjellegű ráfordítások összegét erősen torzítja a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok használatáért fizetett bérleti díj. A 2013. évben támogatással kompenzált bérleti díj összege 354.819 e Ft volt. Az anyagjellegű ráfordítások értékéből tehát 36 %-ot tesz ki a fenntartónak fizetett bérleti díj.

A szükségesnél lényegesen kevesebbet költhettünk az ingatlanok és eszközök karbantartására és nem volt lehetőségünk a legindokoltabb scenikai fejlesztések megvalósítására sem.

Eredmény

A társaság 2013. évi adózott eredménye 88.927 e forinttal magasabb a tervezettnél. Az eltérés okait a következő táblázat szemlélteti.

	2013.	2013.	2013.
	terv	tény	eltérés
Összes közhasznú tevékenység bevétele	2 059 092	2 222 501	163 409
Közhasznú célú működésre kapott támogatás	1 426 659	1 453 127	26 468
a) alapítótól	930 000	939 100	9 100
b) központi költségvetésből	5 800	4 880	-920
c) helyi önkormányzattól			
d) egyéb	490 859	509 147	18 288
Pályázati úton elnyert támogatás			
Közhasznú tevékenységből származó bevétel	600 005	739 222	139 217
Tagdíjból származó bevétel			
egyéb bevétel	32 428	30 152	-2 276
Vállalkozási tevékenység bevétele	65 000	83 510	18 510
Összes bevétel (A+B)	2 124 092	2 306 011	181 919
Közhasznú tevékenység ráfordításai	2 104 258	2 171 853	67 595
Anyagjellegű ráfordítások	860 834	961 184	100 350
Személyi jellegű ráfordítások	1 110 524	1 099 277	-11 247
Értékcsökkenési leírás	120 000	97 514	-22 486
Egyéb ráfordítások	12 900	13 775	875
Pü-i műveletek ráfordításai		81	81
Rendkívüli ráfordítások		22	22
Vállalkozási tevékenység ráfordításai	7 000	32 214	25 214
Anyagjellegű ráfordítások	3 000	20 522	17 522
Személyi jellegű ráfordítások	4 000	9 325	5 325
Értékcsökkenési leírás		326	326
Egyéb ráfordítások		2 041	2 041
Pü-i műveletek ráfordításai			
Rendkívüli ráfordítások			
Összes ráfordítás (D+E)	2 111 258	2 204 067	92 809
Adózás előtti vállalkozási eredmény (B-E)	12 834	51 296	38 462
Adófizetési kötelezettség	221	404	183
Tárgyévi vállalkozási eredmény (G-H)	57 779	50 892	-6 887
Tárgyévi közhasznú eredmény (A-D)	-45 166	50 648	95 814

Bevételi oldalon a legjelentősebb eltérés a székhelyi jegybevétel tételen jelentkezik. A tervezettnél 114.237 e forinttal több, 674.279 e forint összegű jegybevételt értünk el. A bevételi többletet a vártnál magasabb látogatottság, a tervezettnél magasabb előadásszám, a 2013/2014-es évad elején végrehajtott helyáremelés eredményezte.

Ugyancsak hozzájárult a vártnál jobb eredményhez a TAO adományok remélnél magasabb összege. Az igen feszített tervet 49.206 e forinttal teljesítettük túl, és így a 2012. év nettó jegybevétel alapján képződött keretünket 100 %-os mértékben kihasználtuk. A 492.065 e forint összegű támogatás eléréséhez jelentős mértékben hozzájárult a Fővárosi Önkormányzat közszolgáltató cégeinek kiváló együttműködése is.

A ráfordítások közül, az anyagjellegű ráfordítások jelentősen - 100.350 e forinttal – haladják meg a tervezett összeget.

A fontosabb tételeken mutatkozó terven felüli költségek többnyire közvetlen vagy közvetett összefüggésben vannak a többletbevétel elérésével és a szakmai feladatok ellátásával:

- villamos energia	17.000 e Ft
- reklám, hirdetés	12.000 e Ft
- fellépti díjak	24.000 e Ft
- jogdíj	15.000 e Ft
- külföldi társulat fogadása	4.000 e Ft
- jegyértékesítési jutalék	4.000 e Ft

Az értékcsökkenési leírás tételen tapasztalható „megtakarítás” annak köszönhető, hogy a 2013. év végére tervezett három bemutatónkra 2014 januárjában került sor, így a bemutatóig felmerült költségek jelentős része csak 2014. évben jelentkezik.

A mérleg fordulónapja után bekövetkezett lényeges események

Egyre több jelzést kapunk a 2013-ban minket támogató – elsősorban az energetikai szektorban működő – cégektől arról, hogy a rezsicsökkentési intézkedések miatt nyereségük csökkenésére és támogatási lehetőségeik beszűkülésére számítanak. További aggodalomra ad okot a gazdasági társaságok nyereségének csökkenése és a látványsport támogatási igényének növekedése. A helyzetet tovább súlyosbítja a 2014. évtől hatályos adó jogszabályok változása, amelyek értelmében a kiegészítő támogatási kötelezettség előírásával a gazdasági társaságok a támogatás pénzügyi hasznának 75 %-ától elesnek.

A 2012. évtől fizetendő iparűzési adó évenként mintegy 12 millió forint többlet ráfordítást eredményez, véleményünk szerint csupán azért, mert a helyi adókról szóló jogszabály szándékait nem egyeztették össze a számviteli törvénnyel.

Az Előadó-művészeti törvény színház-finanszírozási rendje továbbra sem publikus, nem tudható, hogy tevékenységeink milyen mértékben befolyásolják a finanszírozást.

A Fővárosi Önkormányzat a 2014. év elején visszautalta a korábbi bérleti szerződéshez kapcsolódó kauciót, így likviditási helyzetünk némileg javul.

Környezetvédelem

A Vígszínház a környezetvédelmi előírások betartása és betartatása érdekében környezetvédelmi tanácsadó céget alkalmaz. Társaságunk minimális összegű környezetterhelési díjat fizet.

A környezet védelme és az energiaköltségek csökkentése érdekében 2013-ban napelem rendszert telepítettünk a Vígszínház tetőszerkezetére. A pénzügyi forrást az új Széchenyi terv pályázatán nyertük, a 15 %-os önerőt saját forrásból biztosítottuk.

Pénzügyi instrumentumok

A Vígszínház átmenetileg szabad pénzeszközeit a számlavezető bankfióknál, többnyire rövid lejáratú bankbetétben helyezi el. A 2013. év kamat bevétele 10.621 e forint volt. Egyéb pénzügyi instrumentumokat nem alkalmazunk.

Összegzés

A tervezett és remélt eredményt meghaladó nyereség következtében a Vígszínház eredménytartaléka 2014-ben meghaladja a 450 millió forintot. Gazdasági egyensúlyunk azonban törékeny, a látogatottság néhány százalékos csökkenése, vagy a TAO támogatások összegének visszaesése is súlyos pénzügyi krízist okozhat.

A ráfordítások csökkentésének szükségessége és a személyi kiadások növelésének indokoltsága között súlyos ellentmondás feszül.

A szaporodó szakmai sikerek és elismerések, a színház növekvő presztízse az elmúlt évben is önzetlen, önfeláldozó munkára sarkallta az egyre jobb teljesítményt nyújtó társulatot. Őszintén remélem, hogy kollégáim munkakedve a romló gazdasági körülmények ellenére is kitart.

A Vígszínház Nonprofit Kft. gazdálkodásáról további részletes eligazítást nyújtanak a beszámoló mellékletei.

Budapest, 2014. március 20.

Eszenyi Enikő
ügyvezető igazgató